

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-404-7-45>

VERBALIZATION OF COHESION IN THE LYRICS OF THE SONG “STEFANIYA” BY THE “KALUSH ORCHESTRA” BAND

ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЗВ'ЯЗНОСТІ В ТЕКСТІ ПІСНІ «СТЕФАНІЯ» ГУРТУ «KALUSH ORCHESTRA»

Dubyk A. M.

*Postgraduate student
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan
University
Kyiv, Ukraine*

Дубик А. М.

*аспірант
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Початок повномасштабної російсько-української війни став потужним фактором для формування інформаційно-культурного спротиву в Україні. Музика як один із найбільших пластів культури «відреагувала» чи не найшвидше на події початку 2022-го року, адже за відносно короткий період часу українськими виконавцями була створена маса пісень на підтримку України у цій війні. Однак не всі пісні того періоду часу можна вважати якісно написаними з точки зору лінгвістики, що робить дослідження текстів цих пісень особливо **актуальним**.

Деякі пісні стали «воєнними хітами». До цієї категорії складно не віднести пісню «Стефанія» гурту «Kalush Orchestra», яка представляла Україну на міжнародному пісенному конкурсі «Євробачення» у 2022-му році та яка принесла перемогу нашій країні. І оскільки ця пісня стала популярною не лише в Україні, а й у всьому світі, нами було проведено дослідження з **метою** з'ясувати, наскільки текст цієї пісні є якісно написаним з лінгвістичної точки зору.

Досягнення зазначеної мети передбачає виконання наступних **завдань**:

1. дослідити поняття «зв'язність»;
2. виокремити граматичні засоби вираження зв'язності;
3. проаналізувати текст пісні «Стефанія» гурту «Kalush Orchestra»

з позиції наявності граматичних засобів вираження зв'язності.

Зв'язність (або когезія) є однією із найвагоміших текстових категорій. За визначенням Р. Богранда та В. Дреслера, зв'язність «стосується способів, якими компоненти <...> тексту, тобто фактичні слова, які ми чуємо або бачимо, взаємно пов'язані всередині послідовності» [2, с. 9]. Тобто фактично зв'язність відбиває якість

сполучуваності слів у реченні, речення у тексті і т.д. на рівні форми, а не змісту.

Дослідженню зв'язності присвячена чимала кількість праць, серед яких варто виокремити роботи М. К. Хеллідея та Р. Хассана («Cohesion in English», 1976), Р. Богранда та В. Дреслера («Introduction to Text Linguistics», 1981), О. Леднік («Когезія та когерентність як категорії зв'язного тексту», 2010), О. Селіванової («Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми», 2008) та ін.

О. Селіванова виокремлює декілька типів зв'язності за способом зв'язку: «граматичну, семантичну (денотативну й конотативну), ономасіологічну, смислову (логічну, образну й асоціативно-метафоричну), структурно-композиційну, референційну, прагматичну» [1, с. 502-503]. Наше дослідження буде присвячене розгляду саме граматичного аспекту вияву зв'язності.

Згідно з М. К. Хелідеєм та Р. Хасаном, граматична зв'язність представлена такими явищами, як кореферентність («явище співвіднесення мовних одиниць з тим самим референтом у тексті» [3, с. 31]), субституція («заміна одного поняття іншим» [3, с. 88]), еліipsis («пропуск елемента всередині тексту» [3, с. 142]) та парцеляція («відокремлення мовних структур, які пов'язані із цілим реченням» [3, с. 221]) [3, с. 6]. За цими критеріями нами буде здійснено подальший аналіз тексту вибраної пісні.

Текст пісні «Стефанія» містить чималу кількість кореферентних пар (10). У більшості вони репрезентують особову кореферентність (9, тобто 90% від всієї кількості) – відсилання до головного референта: «*Стефанія мамо! Мамо Стефанія! Розквітає поле, а вона сивіє!*» [1]; «*Заспівай мені, мамо, колискову, Хочу ще почути твоє рідне слово!*» [1]; «*Забере в бабулі дві дулі, ніби вони кулі*» [1]. Також в одиничному випадку в тексті представлена і вказівна кореферентність – використання вказівних займенників для відсилання до елемента кореферентної пари: «*Забивайте піку, цю піку я би попик, спік своєю любов'ю*» [1]. Наведені вище елементи слугують для підтримання зв'язку між різними частинами тексту та уникнення надмірних повторень.

Також у тексті пісні наявна лексична субституція (7 пар), яка у 100% випадків репрезентована її іменною формою: «*Вона (мати – прим.) не розбудить, не будить мене в сильні бурі*» [1]; «*Забере в бабулі дві дулі, ніби вони кулі*» [1] та ін. У цьому випадку лексична субституція сприяє уникненню повторень слів. Також в тексті пісні «Стефанія» можна віднайти і синтаксичну субституцію, яка репрезентована зміною порядку слів у реченні та його структури, що сприяє легкості зчитування тексту та його мелодійності: «*Стефанія мамо! Мамо Стефанія*» [1].

У тексті пісні також наявний еліпсис (1 пара), а саме номінальна форма його вираження: *«Не забрати в мене, бо дала вона! Напевне (вона – прим.) знала може більше і від Соломона»* [1]. У цьому випадку бачимо опущення номінальної частини другого речення, але попередня частина смислової конструкції дозволяє логічно співвіднести пропущений елемент зі словом «вона» (тобто матір).

І також текст пісні «*Стефанія*» містить чималу кількість елементів парцеляції (7), що пояснюється включенням частини репу в сам текст: *«Стефанія мамо! Мамо Стефанія! Розквітає поле, а вона сивіє!»* [1]; *«Якщо не ціню опіку на піку слави – Мені в тупику... Забивайте піку цю піку, я би попік спік своєю любов'ю... Люлі... Люлі... Люлі...»* [1]. Парцеляція сприяє загальній зв'язності тексту, оскільки його парцельовані частини пов'язані з головним реченням не лише синтаксично, а й смислово.

Таким чином, текст пісні «*Стефанія*» гурту «*Kalush Orchestra*» містить чималу кількість елементів, які роблять його граматично зв'язним. До таких елементів належать кореференція, субституція, еліпсис та парцеляція. Текст можна вважати якісно написаним з точки зору граматичної зв'язності тексту, оскільки всі його елементи формують цілісну структуру пісні.

Література:

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
2. De Beaugrande R., Dressler W. Introduction to text linguistics. London & New York : Longman, 1981. 270 p.
3. Halliday M. A. K., Hasan R. Cohesion in English. London : Longman, 1976. 374 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Kalush Orchestra. «*Стефанія*». URL: <https://www.pisni.org.ua/songs/9442580.html>